

TERORIZMAS KAIP ŽMOGAUS TEISIŲ UNIVERSALUMO NEIGIMO PADARINYS

Doktorantė Rūta Petkuvienė

Mykolo Romerio universiteto Teisės fakulteto Teisės filosofijos katedra
Ateities g. 20, LT-08303 Vilnius
Telefonas 271 46 97
Elektroninis paštas rutapetkuviene@yahoo.co.uk

Pateikta 2005 m. sausio 11 d.

Parengta spausdinti 2005 m. gegužės 11 d.

Pagrindinės sąvokos: žmogaus teisės, žmogaus teisių universalumas, asmens subjektinių teisių įgyvendinimo ribos.

S a n t r a u k a

Straipsnyje aptariama „žmogaus teisių“ sąvokos visuotinio pripažinimo problema. Analizuojamos priežastys, nulemiančios teroristinių išpuolių vykdymą ir šių veiksmų pagrindimą. Pabrėžiama būtinybė svarbiausias žmonijos vertybes pripažinti vienodai reikšmingomis ir nurodoma, kad žmogaus teisės ir tautų teisės turi būti plėtojamos jų nesupriešinant.

Straipsnio tikslas – analizuojant teisinę, sociologinę literatūrą ir taikant loginės analizės metodą, nustatyti, koku mastu žmogaus teisės gali būti suprantamos kaip visuotinės vertybės ir ištirti jų visuotinio neigimo galimus padarinius. Straipsnyje taip pat nagrinėta žmogaus teisių standartų suderinamumo galimybė ir būtinybė, kuri yra neišvengiama globalizacijos sąlygomis. Siekiama pagrįsti teiginį, kad teisės aktais nustatytos visiems vienodos subjektinių teisių įgyvendinimo ribos ir įpareigojimas jas įgyvendinti leistinu būdu užtikrina visų žmonių pripažinimą vienodai vertingais ir garantuoja jų lygiateisiškumą. Žmogaus teisių įgyvendinti neįmanoma be socialiai aktyvios, humaniškos, teisiškai išprususios visuomenės. Tik tokia visuomenė, kuri ieško solidaraus veikimo būdų, siekia atviresnio civilizacijų ir kultūrų dialogų, gali moraliai įsipareigoti ir apriboti valdžios savivalę vykdant politiką žmogaus teisių įgyvendinimo srityje.

1. Žmogaus teisių įgyvendinimo leistinumo ribos

Nustatytos ir teisiškai garantuotos politinės, žodžio ir susirinkimų, sąžinės ir minties, asmens laisvės, privačios nuosavybės teisė yra savaime suprantamos ir galiojančios vertybės liberaliose demokratinėse Vakarų valstybėse. Pasak J. Rawlso, kiekvienam asmeniui turi būti garantuotos vienodos galimybės įgyvendinti teisę į tinkamą lygių pamatinių teisių ir laisvių sistemą, kuri suderinama su tokia pačia sistema visiems [1, p. 53].

Racionalūs bei teisingumo jausmu apdovanoti individai negali vadovautis tik savo troškimais, jie neišvengiamai turi atsižvelgti ir į kitų visuomenės narių interesus. Kyla klausimas, ar praktikoje įmanoma pasiekti konsensusą bent dėl esminių vertybių, tokių kaip žmogaus gyvybė, orumas, laisvė, nuosavybė? Tai „tampa problematiška, kai susiduriama su skirtingose kultūrose išaugusiais žmonėmis, kurių vertybinis supratimas iš esmės skiriasi dėl kitos tradicijos buvimo arba dar blogiau – jokios tradicijos, formuojančios pagarbą kitam, nebuvimo“ [2, p. 21]. Žmogaus vertingumo idėja, jo teisė į laisvę, formali visų lygybė, visuomenės rėmimasis teise tampa reliatyvūs ir kelia sunkumų pasauliniu mastu įtvirtinant realų konsensusą dėl žmogaus teisių daugelyje sričių.

Pasak D. Little'o, kultūrinis reliatyvizmas, kiek tai pasakytina apie žmogaus teises, apima keturis aspektus: 1) žmogaus teisės yra susijusios su moraliniais įsitikinimais; 2) moraliniai įsitikinimai yra

nulemti kultūrinių įpareigojimų; 3) įpareigojimai įvairiose kultūrose skiriasi iš esmės, todėl 4) žmogaus teisių interpretacija skirtingose kultūrose turi nesutapti iš esmės. Taigi žmogaus teisės traktuojamos kaip atspindinčios tam tikrų kultūrų ir visuomenių tam tikras įsitikinimų sistemas [3, p. 7], nes nėra bendro sutarimo, kokias vertybes laikyti visuotinai pripažintomis, vienodai svarbiomis, pamatinėmis, todėl žmogaus teisėms priskirtos vertybės nėra laikomos visuotinėmis. Globalizacijos sąlygomis kultūrinis izoliuotumas nyksta, spartėja bendradarbiavimo procesai. Tai nereiškia kultūrinio identiteto nykimo. Reikia pripažinti, kad žmogaus teisės integruotoje visuomenėje yra savita, išskirtinė, viešpataujanti ir pagarbos bei pripažinimo reikalaujanti vertybė.

Žmogaus teisės – tai demokratinės visuomenės kiekvienam individui garantuotos teisės į visa vertę gyvenimą, veiksmingą apsaugos ir gynybos nuo valstybės savivalės socialinę sistemą pagal nustatytus tarptautinius ir nacionalinius standartus ir procedūras [4, p. 277].

Žmogaus teisės suprantamos ir kaip prigimtinės žmogaus savybės, egzistuojančios anksčiau valstybės ir nepriklausančios nuo valstybės [6, p. 17]. Šie požiūriai į žmogaus teises rodo jų svarbą ir vietą demokratinėje visuomenėje ir valstybėje.

Žmogaus teisės ir tautų teisės turi būti plėtojamos jų nepriešinant. Tautų teisės neturi ignoruoti žmogaus teisių. Negali būti absoliutaus nei žmogaus, nei tautų teisių prioriteto [5, p.16]. Tam tikrais atvejais atskiros tautos linkusios absoliutinti savo teises, atskirdamos jas nuo asmens laisvo teisių įgyvendinimo. Toks atskyrimas virsta tam tikra agresija. Tai pastaruoju metu akivaizdžiausiai atsispindi vykdomoje valstybių kovoje su terorizmu, kuri kuo toliau, tuo labiau virsta kova su teroristais.

„Terorizmo“ sąvoka nėra vienareikšmiškai apibrėžta ir teisiškai įtvirtinta. Pasaulyje iki šiol nesutarinama, kas yra terorizmas. Tokia situacija komplikuoja tarptautinį bendradarbiavimą kovojant su terorizmu, nes jis aiškinamas skirtingai [5, p. 68]. Atsižvelgdamos į tai, atskiros valstybės kovoja su šiuo reiškiniu skirtingais būdais ir priemonėmis, kurias mano esant veiksmingiausiomis, nors ne visada atitinkančiomis tarptautinius susitarimus, t. y. asmenys, įtariami teroristine veika, sulaikomi neribotam laikui, įstatymų neapibrėžtais pagrindais, nesilaikant atitinkamų procedūrų, jiems negarantuojamos procesinės teisės, priklausančios tos valstybės piliečiams (pavyzdžiui, Didžiojoje Britanijoje buvo priimtas įstatymas, kuriuo remiantis užsieniečiai gali būti laikomi kalėjime neribotą laiką, jei vyriausybė turi priežasčių įtarti, kad jie palaiko ryšius su teroristinėmis grupuotėmis [7]. Tai prieštarauja teisingumui, kuris grindžiamas žmogaus esmės ir jo teisių supratimu [8, p. 411]. Taigi priemonės, kurių valstybės imasi kovodamos su terorizmu, tampa grėsme pačioms žmogaus teisėms.

Bandymas vienos tautos teises pripažinti vertingesnėmis sukelia tam tikrą kitos tautos agresiją pastarosios atžvilgiu. Pavyzdžiui, Amerika, paskelbusi karą su terorizmu, taip pat pradėjo invaziją į Iraką, ignoruodama šios tautos teisę į laisvę ir nepriklausomybę. Tokie veiksmai arabiškose interneto svetainėse buvo įvertinti šiomis frazėmis: „Jie nekencia mūsų laisvės“, „Žudyti amerikiečius ir jų sąjungininkus yra kiekvieno musulmono pareiga“. Egoizmas, leidžiantis suabsoliutinti teises, tampa krizės priežastimi, dėl kurios atsiranda toks reiškinys kaip „terorizmas prieš terorizmą“.

Istorijai žinoma daugybė pavyzdžių, kai elementariausios, realiausios bei svarbiausios vertybės likdavo nerealizuotos dėl to, kad buvo tiesiogiai veikiamos visuomenės subjektyvių vystymosi sąlygų – nuo religijos ir moralės iki valstybės ir politinės sistemos.

Modernios formos žmogaus teisės laikomos Vakarų sukurtomis. Moderniais laikais viešpataujant protui, aiškinimui, emancipacijai, šis viešpatavimas teisėje įgavo visuotinės lygybės bei žmogaus teisių idėjų išraišką, tuo tarpu postmoderniais, t. y. šiais laikais, visi šie idealai žlugo. Nacizmas, stalinizmas bei kitos panašios diktatūros parodė, kad minėti moderniosios epochos idealai neapsaugo nuo prievartos ir nežmoniškumo. Net atmetant blogiausias Vakarų triumfo formas galima įrodyti, kad ir Vakarų vertybes patyrė dramatiškų pokyčių.

Vargu ar galima teigti, kad kankinimai ir kiti žmogaus teisių pažeidimai gali įvykti tik tam tikrose, kažkuo išsiskiriančiose kultūrose. Šis teiginys labai populiarus, dažnai sietinas su primityvia ir „necivilizuota“ visuomene. Taip pat kyla klausimas, ar galima susieti polinkį smurtauti su tautos nacionaliniu charakteriu, kaip tai padarė Danielis Goldhagenas. Tiesą sakant, nesunku sukurti situaciją, kurioje paprasti bet kurios tautybės žmonės pasijunta turį teisę blogai elgtis su kitais žmonėmis, menkindami pastarųjų teises ir teisėtus interesus. Tereikia įsitikinimo, o kai kuriais atvejais pakanka ir prielaidos, leidžiančios manyti, kad tam tikromis sąlygomis įprastos taisyklės negalioja ir jau pati visuomenė pradeda toleruoti agresiją kitų žmonių pagrindinių teisių ir laisvių atžvilgiu. Pavyzdžiui, galima teigti, kad amerikiečiai iš terorizmo aukų tapo agresoriais. Nuo 2001-ųjų rugsėjo karas su terorizmu jau nusinešė daugiau nekaltų žmonių gyvybių nei teroristų atakos. Šiuo faktu niekas nesidomi, nes karo aukos neskaiciuojamos. Taip pat tai sietina ir su vykdoma prievarta belaisvių atžvilgiu, jų orumo žeminimu. Kankinimai Abu Graibo kalėjime nebuvo tiesiog kelių karių savivalė, tai modelis, toleruojamas Jungtinių Valstijų Vyriausybės. Tai rodo, kad prarandami aiškūs žmogaus teisių apsaugos kontrolės svertai.

Egzistuojantis sumaištis vaizdinys atspindi, ko gero, naują supratimą, kad dalykai, atrode tvirtai kontroliuojami arba bent įmanomi „techniškai kontroliuoti“, iš esmės yra gaivališki ir atsitiktiniai, nepaisant pastangos apibrėžti žmogaus teises vis didėjančiu tarptautinių teisinių instrumentų skaičiumi, juos taikant visoms žmogiškosioms būtybėms.

Gali būti, kad konkrečių valstybių arba tautų nariams suteiktų teisių ir laisvių suabsoliutinimas tam tikruose regionuose sudarė prielaidas teroro aktams. Jeigu taip įvyko, kyla klausimas: kada peržengiama riba, po kurios jau galima imtis represijų?

Profesoriaus A. Vaišvilos teigimu, pagrindinės teisės negali būti griežčiau ribojamos kaip tik kito asmens teisėmis. Išimtys leidžiamos tik tais atvejais, kai reikia užkirsti kelią religinės, tautinės neapykantos kurstymui, karo ir prievartos propagandai. Ir šiais atvejais leidžiama riboti asmens teises esant vienai sąlygai – kai pavojus viešajai tvarkai, saugumui, žmonių sveikatai ir dorovei negali būti pašalintas kitais būdais kaip tik kišantis į pagrindinių teisių sritį. Šis kišimasis į pagrindines teises pirmiausia turi būti nukreiptas prieš teises tų, kurie kelia šią grėsmę [5, p. 30].

Žmogaus teisių apsauga iš esmės nėra siejama ir negali būti siejama tik su atskiro individo subjektinių teisių užtikrinimu. Be to, teisei skirta taip pat garantuoti visos visuomenės interesų teisinę gynybą, kitų asmenų teises ir teisėtus interesus, kurie gali būti paliesti asmeniui įgyvendinant savo teises.

Viena iš teisinių formų šiems interesams užtikrinti yra nustatymas įstatymais tam tikrų subjektinių teisių ir pareigų įgyvendinimo, leistinų ribų, taip pat įpareigojimas įgyvendinti savo teises tinkamu būdu, pagal teisės aktų reikalavimus ir bendras visuomenės gyvenimo taisykles, moralės normas.

Teisės aktais nustatytos visiems vienodos subjektinių teisių įgyvendinimo ribos ir įpareigojimas jas įgyvendinti leistinu būdu užtikrina visų žmonių pripažinimą vienodai vertingais ir garantuoja jų lygiateisiškumą (pavyzdžiui, teisė į laisvę neturi būti įgyvendinama teroristiniais išpuoliais; teisė į saugią aplinką – ne fizišku terorizmu apkaltintų asmenų sunaikinimu, o atitinkamomis teisinėmis priemonėmis).

Dėl to leistinų žmogaus teisių įgyvendinimo ribų nustatymas nėra tų teisių apribojimas. Tai tik jau egzistuojančios lygios žmogaus padėties visuomenėje teisinė išraiška, jos užtikrinimas, tam tikra teisinė garantija [10, p. 24].

Faktinė žmogaus padėtis, jo laisvių mastas pirmiausia išreiškiami materialinėmis ir dvasinėmis galimybėmis bei pareigomis, kurių kiekis, kokybė ir ribos sudaro konkretaus žmogaus turiningąją padėtis (būklės) charakteristiką. Teisės ir pareigos žmogui praktiškai atsiranda tik kaip sudėtingos konkretaus žmogaus ir visuomenės sąveikos rezultatas. Atsižvelgiant į laiką, istorinę, geografinę, politinę aplinką, objektyvius ir subjektyvius visuomenės gyvenimo veiksnius, iš esmės tarpusavyje išsiskiria pagrindiniai žmogaus padėties rodikliai.

2. Žmogaus teisių pažeidimas kaip terorizmą skatinantis veiksnys

Karo su terorizmu absoliutinimas ir traktavimas taip, kad visos priemonės, net ir pažeidžiančios žmogaus teises, yra galimos, padėjo sukurti atmosferą, kuriai esant smurtavimas įmanomas ir net tam tikru požiūriu „teisėtas“ vien dėl to, kad neva tik tokiomis priemonėmis galima apginti kitų asmenų teises. Tokie antiteroristiniai, represiniai veiksmai, kaip terorizmu įtariamų užsieniečių kalinimas neribotą laiką nesilaikant baudžiamojo persekiojimo taisyklių [9, p. 24–26], griaua liberaliųjų vertybių pamatus.

Saugumo paieškos gali smarkiai pakenkti žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, tradicinėms jų vertybėms. Akivaizdu, kad baudžiant teroristus (o kartais atrodo, kad tiesiog bandant viešai įbauginti potencialią grėsmę keliančius, bet dar nežinomus asmenis) prasilenkiama su teisingumu.

Jokie pilietinių teisių suvaržymai ir jokios operatyvinės priemonės, kurias taiko jėgos struktūros, padėties ir JAV, ir Europoje saugumo požiūriu iš esmės nepakeis. Visuomenės atgaivinimas, nukreiptas į pagarbą kitų žmonių teisėms, teisės viršenybės pripažinimas gali leisti tikėtis patvarių žmogaus teisių ir laisvių.

Visuomenė turi įveikti savo egoizmą, uždarumą ir prisiimti dalį atsakomybės už bendrų žmonių moralinių vertybių gynimą, įtvirtinimą. Visų žmonių teisės turi būti ginamos nuolat, su visais žmonėmis turi būti elgiama humaniškai. Jokios tarptautinės deklaracijos nebus veiksmingos, jei patys žmonės nuolat nekels aukštesnių moralinių reikalavimų.

Visuomenė privalo atidžiai stebėti, ar valdžia, vykdydama savo funkcijas, tiksliai laikosi teisės reikalavimų, ar nesiaurina tam tikros visuomenės dalies arba socialinės grupės teisių bei laisvių. Tokia kontrolė neišvengiamai būtina, nes valdžios prigimtyje nėra užkoduoto visuomenės lūkesčius patenkinančio valdžios savikontrolės mechanizmo. Esant aukštam visuomenės ambivalentiškumo lygme-

niui, valdžia ima piktnaudžiauti jai suteiktais įgaliojimais, neretai pažeisdama arba ribodama žmogaus teises, vienos socialinės grupės teises iškelddama virš kitų socialinių grupių teisių, arba dar blogiau – politinius bei ekonominius interesus išaukštindama žmogaus teisių ir teisėtų interesų atžvilgiu.

T. Džefersonas sakė, kad jokia valdžia neužtikrins žmogaus teisių apsaugos, jeigu kiekvienas visuomenės narys nebus pasirengęs bet kokiame situacijoje pasiaukoti vardan kitų asmenų teisių ir laisvių. Vadinasi, žmogaus teisės turi universalumo pradą, tačiau universalumo tikrai negalima įgyvendinti prievarta ir bet kokiomis priemonėmis.

Jeigu Vakarai nori nugalėti terorizmą, jiems reikia būti nuosekliems žmogaus teisių srityje ir nustoti vadovautis strateginiais, tačiau į žmonijos konfliktą vedančiais geopolitiniais ir geoekonominiais interesais, nes kuo toliau, tuo labiau ryškėja atskirų šalių siekiamas tikslas – vyrauti pasaulyje ir valdyti globalizacijos procesus nustatant savo tvarką.

Taip pat reikia atkreipti dėmesį į tai, kad islamistų grupuotės viešai pareiškia, kad kovoja su okupacija ir jų, kaip tautos, evangelizacija, nors, pavyzdžiui, Irane visų diskusijų pagrindas yra ne pagarba islamui, o moderni idėja – sukurti nepriklausomą nacionalinę ekonomiką. Musulmonai neatsigręžia į Koraną diskutuodami apie naftos kainą, naftos pramonės nacionalizavimą arba jos privatizavimą [11].

Taigi galima daryti išvadą, kad islamiškasis salafizmas (fundamentalistinis religinis radikalizmas) pirmiausia yra islamo globalizacijos ir vakarėjimo padarinys, kitaip tariant, islamo religijos bei kultūros ardymo padarinys, nesietinas tik su musulmonų atgimstančiu religingumu. Musulmonai polemizuoja apie šeštojo ir septintojo dešimtmečių statizaciją, privatizaciją, ryšių su imperialistais nutraukimą, buvimą autonomiškais turint pasaulyje vadovaujančią ekonominę galią (kaip JAV).

Šiuo atveju fundamentalistinis religingumas yra veikiau individo ir kartos bruožas nei pretenzija į religijos laisvę.

Z. Baumanas teigia, kad tokios neogentinės ir fundamentalistinės tendencijos, atspindinčios ir išsakančios globalizacijos ištikty žmonių patirtį, yra toks pat teisėtas globalizacijos vaisius, kaip ir plačiai skelbiama aukštosios kultūros „hibridizacija“ [12, p. 10].

Tai reiškia, kad skirtingų civilizacijų santykiai slepia konfliktus, nes jų išpažįstamas vertybių sistemos, religinius idealus, įsitikinimus gana sunku suderinti.

Pasak S. Huntingtono, „universalios Vakarų civilizacijos ambicijos skatina vis aštresnius susidūrimus su kitomis civilizacijomis, ypač islamo ir konfucionistine. Didžiosios Rytų civilizacijos sąmoningai supriešina save eurocentriniam monizmui ir formuoja daugiapolio pasaulio struktūrą“ [13, p. 578]. Tai darydamos jos imasi įvairių priemonių, kurių viena yra terorizmas – nepateisinamas, tačiau paaiškinamas reiškinys.

Būtina sutarti dėl vieno: kad žmogaus teisės ir saugumo politika gali papildyti ir netgi sustiprinti viena kitą.

Pirmiausia sutampa jų tikslai siekiant taikios ir stabilios aplinkos ir nacionaliniu, ir tarptautiniu lygiu. Tikima, kad demokratija, teisėtumas ir pagarba žmogaus teisėms yra esminės saugumo prielaidos [14]. Pagarbos mažumoms bei žmogaus teisėms trūkumas pranašauja įtampą visuomenės viduje ir už jos ribų, vadinasi, ir galimus smurtinius konfliktus.

Antra, saugumo politika pasiekia tam tikrą tvirtumo ir patikimumo lygmenį, kai taikomos priemonės yra strategiškai pagrįstos ir įgyvendinamos tam tikru mastu derinant su tarptautinėmis žmogaus teisėmis bei humanitarine teise. Jei civilizuota visuomenė nori išlikti civilizuota, ji neturi kito pasirinkimo kaip tik siekti ir puoselėti teisėtumą bei kitus bendruosius žmogaus teisių principus netgi tada, kai žmonijai arba atskirai valstybei gresia pavojus. Žmonės privalo atskirti (gebėti nustatyti) civilizuotos visuomenės ir teroristų veiksmus, kuriems nekaltų žmonių gyvybės nėra reikšminga vertybė.

Išvados

1. Žmogaus teisės traktuojamos kaip atspindinčios tam tikrų kultūrų ir visuomenių tam tikras įsitikinimų sistemas. Skirtingų civilizacijų santykiai slepia konfliktus: jų išpažįstamas vertybių sistemos, religinius idealus, įsitikinimus suderinti gana sunku.

2. Žmogaus teisės ir tautų teisės turi būti plėtojamos jų nesupriešinant. Tautų teisės neturi ignoruoti žmogaus teisių. Konkretų valstybių ir tautų nariams suteiktų teisių ir laisvių suabsoliutinimas sudarė prielaidas teroro aktams. Pagarbos žmogaus teisėms trūkumas pranašauja įtampą visuomenės viduje ir už jos ribų, vadinasi, ir galimus smurtinius konfliktus.

3. Teisės aktais nustatytos visiems vienodos subjektinių teisių įgyvendinimo ribos ir įpareigojimas jas įgyvendinti leistinu būdu užtikrina visų žmonių pripažinimą vienodai vertingais ir garantuoja jų

lygiateisiškumą, taikų konfliktų sprendimo būdą. Teisių įgyvendinimo leistinų ribų nustatymas nėra tu teisių apribojimas. Tai tik jau egzistuojančios lygios žmogaus padėties visuomenėje teisinė išraiška, jos užtikrinimas, tam tikra teisinė garantija, siekiant apsaugoti visuomenėje visos visuomenės interesus.

LITERATŪRA

1. **Rawls J.** Theory of Justice. – Cambridge: Harvard University Press, 1971.
2. **Baublys L.** Teisingumo sampratos problema globalizacijos procese // Jurisprudencija. 2003. Nr. 42 (34).
3. **Miliauskaitė K.** Kultūrinis reliatyvizmas ir žmogaus teisės // Jurisprudencija. 2003. Nr. 46 (38).
4. **Марченко М. Н.** Общая теория государства и право. – Москва, 1998.
5. **Vaišvila A., Mesonis G.** Žmogaus teisės ir jų ginties ribos. – Lietuvos teisės akademija, 2000.
6. **Paukštė A.** Terorizmo sąvoka // Jurisprudencija. 2003. Nr. 59 (51).
7. www.elta.lt/archive/article.php?id=4887329&categoryID=8&ndate=1092171600
8. **Šlapkauskas V.** Teisės sociologijos pagrindai. – Vilnius, 2004.
9. **Guidelines on Human Rights and the Fight Against Terrorism.** Council of Europe Publishing, September 2002.
10. **Грибанов В. П.** Осуществление и защита гражданских прав. – Москва, 2000.
11. **Roy O.** The Islamicists. <http://globetrotter.berkeley.edu/people2/Roy/roy-con3.html>.
12. **Bauman Z.** Globalizacija: pasekmės žmogui. – Vilnius: Strofa, 2002.
13. **Andrijauskas A.** Lyginamoji civilizacijos idėjų istorija. – Vilnius: VDA, 2001.
14. **Jaap de Hoop Scheffer.** Human rights and terrorism. <http://book.coe.int>.

Terrorism as a Consequence of the Denial of Universal Human Rights

*Doctoral Candidate Rūta Petkuvienė
Mykolas Romeris University*

Keywords: human rights, making human rights universal, the limits of protection of human rights.

SUMMARY

The article provides an analysis of the crisis of making human rights absolute and terrorism. Essential freedoms, however, must be available to everyone. Every individual must be prepared to give up some rights for the sake of his (her) community. The increasing understanding of humanness maintains certain moral authority between great cultural differences, and this imparts rationality to human rights as useful transnational norms and rational standards of global behavior. The limits of protection of human rights are defined by rights of another person, and need for welfare by all members of society. The necessity to limit human rights stems from the fact that a concrete person is not only holder of rights but also the offender of another person's rights.

Human rights and nation rights should be developed not to be opposite. Nation rights ought not to ignore human rights. However, in some cases separate nations tend to make their right absolute, separating them from the free realization of human rights. Such a separation tumbles aggression. It is reflected in states pursuing fight against terrorism.

Human rights and security policies can complement and even strengthen each other. They share the objective of achieving peaceful and stable domestic and international environments. The rule of law and respect for human rights are preconditions for security. A lack of respect for minority and human rights ultimately means tensions within society, or across borders, and borders, and thus potential for violent conflict.

If a civilized society wants to remain civilized, it has no alternative but to try and uphold the rule of law and other general human rights principles, even in times of public emergency. People must be able to distinguish between civilized societies and terrorist movements, for whom the lives of innocent human beings are of no significant value. Democracy, the rule of law and respect for human rights themselves are potent weapons in the fight against terrorism.